

Kristendom og aktiv dødshjælp

Næsten 80 % af befolkningen går ind for aktiv dødshjælp. En stor mellemgruppe har ikke taget stilling. Tilbage er der en lille minoritet af modstandere som har haft held til at dominere debatten: Hvem er så det? Det er først og fremmest Folkekirken og de praktiserende kristne. Eksempelvis har formændene for Etisk Råd så vidt vides altid været troende kristne. Den forrige, der er læge, har offentligt udtalt at han tror på mirakler. Den nuværende sagde for ikke længe siden til Kristeligt Dagblad at "Jesu hvedekorn forpligter" (?), og næstformanden har skrevet at hun slet ikke kan leve uden sin kristne tro. Der er selvfølgelig ikke noget galt med at være kristen, men der er noget galt med at ville bestemme hvad andre skal tro og gøre.

Hvorfor er kristne ofte imod aktiv dødshjælp? Det er et levn fra fortiden. Gennem århundreder var selvmord den værste synd et menneske kunne begå i det kristne Europa. For når livet var givet af Gud, så var det kun Gud der måtte tage det igen. Valgte et menneske alligevel døden for egen hånd, blev selve skaberværket spottet. Selv om synderne for længst var døde, fik de lovens strengeste straf, ofte en makaber forestilling, og al deres ejendom blev konfiskeret hvilket bragte familien til tiggerstaven.

Tanken om selvmord som moralsk forkasteligt findes ikke i Bibelen og opstod først mange århundreder efter Jesus. Alligevel anser de fleste former for kristendom stadig selvmord for at være en synd, mest på grund af betydningsfulde middelalderlige kristelige tænkere som Augustin og Thomas Aquinas. I kirkeretlige tekster fra 1100-tallet kan man fx læse at apostlen Judas begik en større synd ved at hænge sig end ved at forråde Kristus.

Holdningen er desuden baseret på det femte bud "Du må ikke slå ihjel" samt på tanken om at livet er en gave givet af Gud som ikke må vrages, at selvmord er imod naturens orden og en forstyrrelse af Guds plan for Jorden. Den kristne kirke har tidligere bandlyst alle som begik selvmord til evig fortabelse. Indtil 1800-tallet var det sædvane i de fleste europæiske lande at nægte selvmordere en kristen begravelse så deres sjæl ingen hvile kunne få, og de blev helt op til vor tid begravet i uindviet jord uden for kirkegårdsmuren. Ifølge folketroen betød det at selvmorderen ingen chance havde for at komme i Paradis og aldrig ville finde hvile. De afdødes hvileløshed skabte imidlertid stor frygt for at de ville hjemsøge de levendes verden som genfærd. Nogle steder bankede man derfor en pæl igennem liget for at det ikke skulle "gå igen".

I 1600- og 1700-tallet blev selvmord betragtet som så stor en synd at de færreste turde tage deres eget liv. I stedet slog nogle derfor et barn ihjel så de selv blev dømt til døden. Mordere kom nemlig i Himlen når blot de angrede.

Selvmord var også en verdslig forbrydelse i det meste af Vesteuropa fra middelalderen og op til midten af 1800-tallet. Både selvmord og forsøg på det var strafbart i Danmark indtil 1866. I de fleste vestlige kulturer er selvmord ikke længere en forbrydelse, men er det stadig i fx muslimske lande.

"Store dele af nutidens strafferetlige ideologi og regelværk forstås kun dårligt hvis man ikke er opmærksom på deres dybe rødder i kristendommen og kirken." (juraprofessor Vagn Greve 2013)

Svend Lings